

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СЕРИЯСЫ
1997 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
ИЗДАЕТСЯ С 1997 ГОДА

ISSN 2710-2661

№ 2 (2022)

ПАВЛОДАР

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета**

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

<https://doi.org/10.48081/UMYC5887>

Бас редакторы – главный редактор

Бурдина Е. И.

д.п.н., профессор

Заместитель главного редактора
Ответственный секретарь

Ксембаева С. К., *к.п.н., доцент*
Нургалиева М. Е., *PhD доктор*

Редакция алкасы – Редакционная коллегия

Пфейфер Н. Э.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Жуматаева Е.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Абибулаева А. Б.	<i>д.п.н., профессор</i>
Мирза Н. В.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Фоминых Н. Ю.,	<i>д.п.н., профессор (Российская Федерация)</i>
Снопкова Е. И.,	<i>к.п.н., доцент (Беларусь)</i>
Кудышева А. А.,	<i>к.п.н., ассоц. профессор</i>
Оспанова Н. Н.,	<i>к.п.н., доцент</i>
Оралканова И. А.,	<i>PhD доктор</i>
Омарова А. Р.,	<i>технический редактор</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

***А. К. Куспанова¹, Б. Ш. Абдимананов², Е. Атасой³**

^{1,2}Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.;

³Улудаг университеті,

Түркия, Бурса қ.

КРЕАТИВТІ ОЙЛАУДЫҢ ФИЛОСОФИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ

Қоғамның постиндустриалды ақпараттық дамуының динамикасы әлеуметтік институт ретінде білімге жаңа жоғары талаптар қояды. Қарқынды дамып келе жатқан әлемде жеке тұлғаның білім алуын, дамуын және тәрбиесін қамтамасыз ету, тұтас дүниетанымды, мамандардың функционалдық сауаттылығы мен шығармашылық кәсібилігін, креативті ойлау қабілетін қалыптастыру қажет. Бұл мақсаттарды бұрынғы білім беру парадигмасы шеңберінде іске асыру мүмкін емес, адам туралы ғылымның барлық жетістіктері негізінде білім беруді жаңғырту талап етіледі. Қазіргі білім беруді парадигмалық түзетуде педагогикалық ғылым ерекше рөл атқарады.

Бұл мақалада білім берудегі креативті ойлау философиясы, білім алушылардың креативті ойлау қабілетін арттыру, танымдық-шығармашылық әдістемелер, ғылыми зерттеу, белсенді оқыту әдістемесі бойынша зерттеулер, сонымен қатар, аталған сала бойынша отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектеріне, дереккөздерге шолу жасалып, талдау жасалды. Білім алушының танымдық дағдыларын дамытуға әсер етуші факторларға сипаттама берілді. Білім алушылардың креативті ойлау дағдысын қалыптастыруда ұсынылатын әдістемелер мен тұжырымдар аталып көрсетілді.

Бұл ғылыми мақаланың мақсаты білім алушылардың креативті ойлау дағдыларын қалыптастыру шеңберінде зерттелген ғылыми зерттеу жұмыстарына шолу, талдау жасай отырып, тұжырымдау.

Кілтті сөздер: креативті педагогика, креативті ойлау, оқыту әдістемесі, креативті ойлау философиясы, белсенді оқыту стилі.

Кіріспе

Заман талабына сай білім беру жүйесі қоғамның ілгері дамуынан қалыспауы керек, керісінше білім мен ғылым қоғамды дамытушы күш болып саналуы тиіс. Қоғамның білімділік, сауаттылық деңгейі және мәдениеті – «мемлекеттің бейнесі». Қазіргі таңда мектеп оқушыларына арналған халықаралық рейтингтерде Қытай, Жапон, Сингапур, Финляндия, Корея, Канада сынды елдердің алдыңғы орындарды иеленіп отырғаны белгілі. Аталған рейтингтердің тапсырмалары креативті ойлау қабілетін тексеруге арналған [1].

Білім беру-бұл мемлекеттің, қоғамның, жеке тұлғаның білім беру процесінде туындайтын құндылықтарды иемдену фактісін белгілейтін нәтиже. Білім берудің бұл ерекшелігі әр адамның жеке басының қалыптасуының «баспалдағына» көтерілу сипатына байланысты. В. В. Попов бойынша [2] мұндай «баспалдақ» адамның келесі сатылардағы білім беру деңгейіндегі жоғары жетістіктерге дәйекті қозғалысы түрінде ұсынылуы мүмкін:

- бастауыш және функционалдық сауаттылыққа қол жеткізу сатысы бастапқы білім, дағдылар мен қабілеттер, тұлғаның дүниетанымдық және мінез-құлық қасиеттері қол жетімді, минималды қажетті деңгейде қалыптасқанда, кейінгі кең және терең білім алу үшін қажет;

- адам айналасындағы әлем туралы қажетті және жеткілікті білім алатын және шындықтың белгілі бір объектілерін тануға және өзгертуге бағытталған қызметтің ең көп таралған тәсілдерін (дағдылар, қабілеттер) игеретін жалпы білімге қол жеткізу кезеңі;

- жеке тұлға мен қоғам үшін кәсіби маңызды қасиеттерді жалпы білім беру негізінде қалыптастыруға байланысты кәсіби құзыреттілік кезеңі, бұл адамға еңбек қызметінің нақты түрлерінде өзін толық сезінуге мүмкіндік береді);

- адам алдыңғы ұрпақтардың мұрасында қалған материалдық және рухани құндылықтарды біліп қана қоймай, сонымен бірге қоғамның дамуына жеке қатысуын барабар бағалай алатын, өзінің жеке қоғамын да, жалпы өркениетті де үздіксіз мәдени қалыптасу процесіне үлес қосатын мәдениетті игеру кезеңі;

- жеке тұлғаның жеке менталитетін қалыптастыру кезеңі-жеке тұлғаның өзіндік психикалық құндылықтарын үздіксіз байытуға ашықтықпен және адамзаттың психикалық рухани кеңістігінде жан-жақты өзін-өзі жүзеге асыру қабілеті.

Келтірілген сатылар білім алушылардың танымдық-шығармашылық қабілетін арттыру кезең-кезеңімен іске асырылатынын айқындайды.

Оқушылардың жоғары ойлау деңгейіне қол жеткізу қарапайым білім мен тәрбие алудан басталатыны анық.

Зерттеу материалдары мен әдістері

Зерттеу барысында креативті ойлаудың философиясы мен әдістемесі туралы шолу мақаласы ретінде берілді. Креативті ойлау педагогикасы туралы жалпы түсінік салыстырмалы сипатталды; мұнда отандық және шетелдік зерттеушілердің көзқарастары мен тұжырымдары, зерттеу қорытындылары салыстырылды. Шығармашылық ойлауға бағытталған оқушылардың зерттеу немесе жобалау жұмыстарындағы негізгі қателіктер мен кемшіліктерге талдау жасалды. Баланың дамуының факторларын математикалық формуламен үлгілеу арқылы, баланың шығармашылық ойлауына әсер етуші фактор ретінде анықтауға болады. Креативті ойлаудың жалпы әдістемелік принциптеріне сипаттама берілді. Оқушыларды шығармашылық ойлауға бейімдеудегі дәстүрлі зерттеу және жобаның (дизайн) маңызы, жаңа стандартты емес мәселелерді орындату арқылы ізденіске машықтандыру, оқушылардың функционалық сауаттылығын арттыру арқылы креативті ойлауға жетелейтін проблемалық сұрақтарды дұрыс қою, өз бетінше ізденіс жасауға бағыттау бойынша ғалымдардың еңбектеріне талдау жасалынды.

Нәтижелер және талқылау

Мектепке дейінгі немесе мектеп кезеңінен бастап білім алушылардың креативті ойлауға қабілетін дамыту қазіргі таңда көкейкесті мәселе. Оқушылардың білім сапасын арттырудың бір жолы-оларды зерттеу және жобалық қызметке тарту. Зерттеу және жобалау қызметі оқушылардың білім саласындағы танымдық қажеттіліктерін толық қанағаттандыра алады.

Зерттеу немесе жобалау жұмыстарын орындау кезінде оқушылар зерттеу жұмыстарының дағдыларын игереді, әдебиеттерді оқиды, жаңа әдістерді игереді, нәтижелерді талдайды және жүргізілген зерттеулер негізінде зерттеу немесе жобалау жұмыстарының әдеби дизайнын жүзеге асырады.

Оқушылардың ғылыми зерттеу жұмыстарымен айналысуы және олардың креативті ойлау қабілетін арттыру проблемасын зерттеуші ғалымдар Т. В. Уткин, И. С. Бегашев пайымдауынша [4] ғылымда, кез-келген қызмет саласындағыдай, белгілі бір ережелер мен талаптар қабылданды. Оқушылардың зерттеу немесе жобалау жұмыстарындағы қателіктер мен кемшіліктердің көпшілігі, ең алдымен, осы нормаларды білмеуіне байланысты. Оқушылардың жұмысындағы типтік қателер:

- зерттеу немесе жоба тақырыбын дұрыс таңдамау;
- жұмыстың дұрыс емес атауы;
- зерттеу немесе жобаның мақсаты мен міндеттерін дұрыс емес тұжырымдау;

- нәтижелерді дұрыс түсіндірмеу;
- қорытындыларды сауатсыз тұжырымдау;
- жұмыс мәтініндегі әдеби дереккөздерге сілтемелердің болмауы және

ГОСТ сәйкес емес әдебиеттер тізімін жасау.

Ал, В. П. Овечкин [3] шығармашылық және белсенді білім беру инновациялық педагогикалық технология арқылы жүзеге асырылады, оның ішінде процедуралар, әдістер, өзара әрекеттесу формалары, құралдар, білім беру ортасының элементтері, сондай-ақ бұрын белгілі болмаған және жана болып табылатын әдістердің жиынтығы. Мұндай педагогикалық технология практикалық іске асырылу қасиетіне ие болуы және білім берудің жоғары сапасына қол жеткізуді қамтамасыз етуі керек деп атап көрсетті.

Оқушылардың ойлау дағдыларын жетілдіру, шығармашылыққа араласуы бойынша кейбір ғалымдар, мысалы, Н. К. Чапаев [5] «Адам дамуының факторлары мен тұжырымдамалары» атты бөлімінде адам дамуының үш жетекші факторы бар, олар: тұқым қуалаушылық, қоршаған орта және тәрбиеге байланысты деп атады және оны келесідей формула бойынша анықтауды ұсынды, мысалы: $p = (H + C) \times B$ формуласы, мұндағы Р – даму, Н – тұқым қуалаушылық, С – орта, В – тәрбие. Бұл формулаға сәйкес білім алушылардың танымдық дамуы олардың ата-бабасының гені мен қоршаған ортаның қосындысына тең, сонымен қатар басымдық тәрбиеге берілген.

Креативті ойлаудың жалпы әдістемелік принциптері деген не? Л. Н. Мартюшовтың [6] ғылыми еңбегінде зерттеулерді сәтті жүзеге асыруда теория мен практиканың бірлігі қағидасы үлкен рөл атқарады. Практика – ақиқаттық критерийі. Практикаға сүйенбеген теория сенімсіз және жеміссіз. Өз кезегінде теория тәжірибе жолын жарықтандыруға арналған. Ғылыми теориямен бағытталмаған тәжірибе стихиядан, тиісті мақсаттылықтың болмауынан және тиімділіктен зардап шегеді. Мартюшов бірнеше әдістемелік принциптерді атап көрсетті, олар: зерттелетін мәселеге нақты тарихи көзқарас; зерттелетін мәселені шешуге шығармашылық көзқарас құбылыстарды өздері қарастырудың объективтілік принципімен тығыз байланысты; зерттеудің сәттілігі көбінесе процестер мен көріністерді жан-жақты зерттеу принципін жүзеге асыруға байланысты; жан-жақты әдіснамалық принцип процестер мен құбылыстарды зерттеудің кешенді тәсілін болжайды; ғылыми зерттеудің тағы бір әдіснамалық принципі-тарихи және логикалық бірлік.

David D. Preiss, Diego Cosmelli, James C. Kaufman «Creativity and the Wandering Mind: Spontaneous and Controlled Cognition: A volume in Explorations in Creativity Research» (Шығармашылық және адасқан ақыл:

стихиялық және бақыланатын таным: креативті зерттеу саласындағы зерттеу көлемі) еңбегінде [7] кез-келген мәселеге жауап беру үшін көптеген мүмкін шешімдерден бірнеше процедуралар таңдалады. Мәселе әдеттегідей болған кезде, іздену кеңістігі өте тар болады. Мәселе жаңа болған кезде немесе стандартты шешімдер қабылданбаса, іздеу кеңістігін кеңейту керек. Іздеу кеңістігі неғұрлым кең болса, инновациялық шешімдерді қарастыру ықтималдығы соғұрлым жоғары болады және іздеу кеңістігінде тиісті шешімдер болуы мүмкін; дегенмен, іздеу көп уақытты қажет етеді деп тұжырымдады.

Білім берудің өзекті міндеті – біртұтас оқу іс-әрекеттерін қалыптастыру және дамыту – оқушылардың өзіндік оқу-танымдық іс-әрекетін ұйымдастыру барысында шешіледі. Мұндай қызмет түрлеріне дәстүрлі түрде зерттеу және жоба (дизайн) кіреді.

Оқушылардың зерттеу және жобалық қызметін басқарудың педагогикалық тиімділігі көбінесе мұғалімнің теориялық және практикалық дайындығына, сонымен қатар, мектептің материалдық базасына байланысты.

Оқушылардың танымдық іс-әрекетінің сипаты бойынша әдістердің жіктелуі мұғалім мен оқушылардың өзара әрекеттесу ерекшеліктерін көрсетеді, яғни әдістердің ішкі жағы. Осы классификацияға сәйкес 5 әдіс бөлінеді: түсіндірме-иллюстрациялық, репродуктивті, проблемалық презентация, ішінара іздеу, зерттеу [8].

Оқушылардың функционалық сауаттылығын арттыру арқылы креативті ойлауға баулу олардың проблемалық сұрақтарды өз еркінше зерттеп, тиімді нәтиже шығарып, оң қорытынды жасауларына жетелейді. Т. В. Уткин және И. С. Бегашев зерттеулеріне сәйкес зерттеу жұмыстарын орындау барысында үш тараптан (білім алушы-мұғалім, кей жағдайда білім алушы-мұғалім-ата-ана) ұйымдастыру-орындау-қорытындылау кезеңінде кететін қателіктерге жол бермеу керек. Олар жоғарыда аталып кеткендер: зерттеу немесе жоба тақырыбының дұрыс таңдалуы; жұмыстың дұрыс атауы; зерттеу немесе жобаның мақсаты мен міндеттерін дұрыс тұжырымдау; нәтижелерді дұрыс түсіну; қорытындыларды сауатты тұжырымдау; жұмыс мәтініндегі әдеби дереккөздерге сілтемелердің болуы және ГОСТ сәйкес әдебиеттер тізімін жасау.

Қазіргі таңдағы география пәнін оқытуға қойылатын басты талаптардың бірі – тиімді оқыту стилін ұсыну. ХХІ ғасырдың 70-ші жылдары ағылшын әдіскері Н. Беннет оқыту стилінің 11 пунктіне салыстырмалы түрде талдау жасаған [9]. Аталған пункттер бойынша дәстүрлі білім беру мен белсенді оқыту стилі талданған. Талдау барысында, белсенді оқыту әдістемесі (стилі) бойынша білім алушыны жоғарғы ойлау деңгейіне дейін жеткізуге болатындығы дәлелденді. Белсенді оқыту стилінде білім алушыларға

қосымша ғылыми зерттеу жұмыстарымен, жобалармен айналысуына бағыт беруші жолдар көрсетілген.

Қазақстандық білім беру жүйесінде оқушының білім алуы мен танымдық-шығармашылық, ғылыми зерттеу әрекеттеріне икемдеу, қолдау көрсету мектеп қабырғасында сабақта және сабақтан тыс формалар арқылы іске асырылады және мектепті аяқтаған соң одан әрі қолдау таппайды. Ал, Кембридждік білім берудегі құзыреттілік жүйесі оқушыларды мектеп жасына дейінгі кезеңінен бастап, білім беру мен одан әрі жұмысқа орналасқаннан кейінгі кезеңдерде де қолдайды. Құрылым оқушылардың мінез-құлқы, әдетте, әр құзіреттілікке тән, оқушылар өз өмірлерінде, сыныпта да, одан тыс жерлерде де жаңа жағдайлар мен оқиғаларға тап болған кезде қалай өзгеріп, дами алатындығын көрсетеді. Cambridge Life құзыреттілік жүйесі оқушыларды бүкіл оқу барысында және болашақ мансабында қолдауға мүмкіндік береді [10]. Білім берудің мұндай жүйесінің нәтижесі ғаламдық рейтингтерде көрініс тапты.

Қорытынды

Креативті ойлау – инновациялық және тиімді шешімдер алуға, жаңа білім алуға немесе қиялдың керемет көрінісіне бағытталған идеяларды әзірлеу, бағалау және жетілдіру процесіне нәтижелі қатысу мүмкіндігі. Бұл мүмкіндікке қол жеткізу барысында оқушылардың креативті ойлау проблемасын зерттеуші ғалымдар көптеген тұжырымдарды атап өтті.

Оқушылардың танымдық шығармашылық ойлау қабілетін дамыту бойынша жоғарыда аталып көрсетілген ғалымдар В. В. Попов, Т. В. Уткин, И. С. Бегашев, В. П. Овечкин, David D. Preiss, Diego Cosmelli, James C. Kaufman, Л. Н. Мартюшов білім беру және зерттеу қызметін ұйымдастыру жолдары, стандартты емес ойлау, жаңа проблеманы туындату туралы тұжырым жасады, сонымен қатар, ғылыми зерттеудің әдістемелік принциптерін мен жіберілетін басты қателіктерге баса назар аударды, ал, Н. К. Чапаев үш жетекші факторға басымдық берді, олар: тұқымқуалаушылық, баланың ортасы және тәрбиесі.

Ал, Кембридж білім жүйесіндегі басты құзіреттіліктер мен ұстанымдар қазақстандық білім беру мекемелерінде жүзеге асырылуы керек. Бұл дегеніміз, білім алушыны мектепке дейінгі, мектеп кезеңінде, жоғары оқу және одан әрі жұмысқа орналасқан кезеңде де әдістемелік қолдау. Тез өзгермелі заманда мұндай үздіксіз білім беру мен үздіксіз әдістемелік қолдау бөсекеге қабілетті маманның қалыптасуына әсер етеді.

ПАЙДАЛАНҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 PISA: креативное мышление : спецификация и образцы заданий. – Минск : РИКЗ, –2020. – 70 с.

2 Креативная педагогика. Методология, теория, практика / под ред. д. т. н., проф. В. В. Попова, акад. РАО Ю. Г. Круглова. - 3-е изд. – М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, – 2012. – 319 с.

3 **Овечкин, В. П.** Педагогическое исследование: термины, понятия и их определение: учебно-справочное пособие [Текст]. – Ижевск, 2020. – С. 76–80.

4 **Уткина, Т. В., Бегашева, И. С.** Проектная и исследовательская деятельность: сравнительный анализ: методические рекомендации [Текст]. – Челябинск : ЧИППКРО, 2018. – 60 с.

5 **Чапаев, Н. К.** Дидактические основы креативной педагогики. Раздел 2. Развивающее обучение: учебное пособие [Текст]. – Екатеринбург : Рос. гос. проф.-пед. ун-т, 2020. – 123 с.

6 **Мартюшов, Л. Н.** Основы научно-исследовательской деятельности: учебное пособие [Электронный ресурс]. – Екатеринбург: [б. и], – 2017. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM) (дата обращения 11.02.2022).

7 **David D. Preiss, Diego Cosmelli, James C. Kaufman** Creativity and the Wandering Mind: Spontaneous and Controlled Cognition: A volume in Explorations in Creativity Research. – Academic Press, 2020. – P. 333–340.

8 **Чубаро, С. В.** Методика преподавания географических дисциплин: методические рекомендации к выполнению лабораторных работ [Текст]. – Витебск : ВГУ имени П. М. Машерова, 2015. – 47 с.

9 **Шарухо, И. Н.** Общая методика преподавания географических дисциплин: учебное пособие [Текст]. – Минск : ИВЦ Минфина, 2014. – 288 с.

10 Creative Thinking (The Cambridge Life Competencies Framework): Introductory Guide for Teachers and Educational Managers. – Cambridge University Press, 2020. – 20 p.

REFERENCES

1 PISA: kreativnoe my`shlenie: specifikaciya i obrazcy zadaniy [PISA: Creative Thinking: specification and task samples]. – Minsk : RIKZ, – 2020. – 70 p.

2 Kreativnaya pedagogika. Metodologiya, teoriya, praktika [Creative pedagogy. Methodology, theory, practice] / pod red. d. t. n., prof. V. V. Popova, akad. RAO Yu. G. Kruglova. – 3-e izd. – Moscow : BINOM. Laboratoriya znaniy, 2012. – 319 p.

3 **Ovechkin, V. P.** Pedagogicheskoe issledovanie: terminy, ponyatiya i ix opredelenie: uchebno-spravochnoe posobie [Pedagogical research: terms, concepts and their definition: a tutorial] [Text]. – Izhevsk, 2020. – P.76–80.

4 **Utkina, T. V., Begasheva, I. S.** Proektnaya i issledovatel'skaya deyatel'nost': sravnitel'ny'j analiz: metodicheskie rekomendacii [Project and research activities: comparative analysis: methodological recommendations] [Text]. – Chelyabinsk : ChIPPKRO, 2018. – 60 p.

5 **Chapaev, N. K.** Didakticheskie osnovy' kreativnoj pedagogiki. Razdel 2. Razvivayushhee obuchenie: uchebnoe posobie [Didactic foundations of creative pedagogy. Section 2. Developing learning: a tutorial] [Text]. – Ekaterinburg : Ros. gos. prof.-ped. un-t, 2020. – 123 p.

6 **Martyushov, L. N.** Osnovy' nauchno-issledovatel'skoj deyatel'nosti: uchebnoe posobie [Fundamentals of research activity: a tutorial] [Elektronny'j resurs]. - Ekaterinburg: [b. i], – 2017. – 1 e'lektron. opt. disk (CD-ROM) (data obrashheniya 11.02.2022).

7 **David D. Preiss, Diego Cosmelli, James C. Kaufman** Creativity and the Wandering Mind: Spontaneous and Controlled Cognition: A volume in Explorations in Creativity Research. – Academic Press, 2020. – P. 333–340.

8 **Chubarov, S. V.** Metodika prepodavaniya geograficheskix disciplin: metodicheskie rekomendacii k vy'polneniyu laboratorny'x rabot [Methods of teaching geographical disciplines: methodological recommendations for laboratory work] [Text]. – Vitebsk : VGU imeni P. M. Masherova, 2015. – 47 p.

9 **Sharuxo, I. N.** Obshhaya metodika prepodavaniya geograficheskix disciplin: uchebnoe posobie [General methodology of teaching geographical disciplines: a tutorial] [Text]. – Minsk : IVCz Minfina, 2014. – 288 p.

10 **Creative Thinking (The Cambridge Life Competencies Framework): Introductory Guide for Teachers and Educational Managers.** – Cambridge University Press, 2020. – 20 p.

Материал 13.06.22 баспаға түсті.

*А. К. Куспанова¹, Б. Ш. Абдиманов², Е. Атасой³

^{1,2}Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Республика Казахстан, г. Алматы;

³Университет Улудаг,

Турция, г. Бурса.

Материал поступил в редакцию 13.06.22.

ФИЛОСОФИЯ И МЕТОДИКА КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ

Динамика постиндустриального информационного развития общества как социального института предъявляет новые высокие требования к образованию. В стремительно развивающемся мире необходимо обеспечить образование, развитие и воспитание личности, сформировать целостное мировоззрение, функциональную грамотность и творческий профессионализм специалистов, способность к креативному мышлению. Эти цели не могут быть реализованы в рамках прежней образовательной парадигмы, требуется модернизация образования на основе всех достижений науки о человеке. Особую роль в парадигматической коррекции современного образования играет педагогическая наука.

В данной статье представлены исследования по философии креативного мышления в образовании, повышению креативности мышления обучающихся, познавательно-творческим методикам, научным исследованиям, методике активного обучения, а также обзор и анализ источников, трудов отечественных и зарубежных ученых по данной области. Дана характеристика факторов, влияющих на развитие познавательных навыков обучающегося. Были отмечены предлагаемые методики и концепции по формированию у обучающихся навыков креативного мышления.

Целью данной научной статьи является обобщение, анализ и обзор научно-исследовательских работ, изученных в рамках формирования у обучающихся навыков креативного мышления.

Ключевые слова: креативная педагогика, креативное мышление, методика обучения, философия креативного мышления, активный стиль обучения.

*A. K. Kuspanova¹, B. Sh. Abdimanapov², E. Atasoy³

^{1,2}Abai Kazakh National Pedagogical University,
Republic of Kazakhstan, Almaty;

³University Uludag,
Turkey, Bursa.

Material received on 13.06.22.

PHILOSOPHY AND METHODOLOGY OF CREATIVE THINKING

The dynamics of the post-industrial information development of society as a social institution imposes new high demands on education. In a rapidly developing world, it is necessary to provide education, development and upbringing of the individual, to form a holistic worldview, functional literacy and creative professionalism of specialists, the ability to think creatively. These goals cannot be realized within the framework of the previous educational paradigm, modernization of education based on all achievements of human science is required. Pedagogical science plays a special role in the paradigmatic correction of modern education.

This article presents research on the philosophy of creative thinking in education, improving the creativity of students' thinking, cognitive and creative methods, scientific research, methods of active learning, as well as a review and analysis of sources, works of domestic and foreign scientists in this field. The characteristic of the factors influencing the development of cognitive skills of the student is given. The proposed methods and concepts for the formation of students' creative thinking skills were noted.

The purpose of this scientific article is to summarize, analyze and review the research papers studied in the framework of the formation of students' creative thinking skills.

Keywords: creative pedagogy, creative thinking, teaching methodology, philosophy of creative thinking, active learning style.

Теруге 13.06.2022 ж. жіберілді. Басуға 30.06.2022 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

5,65 Mb RAM

Шартты баспа табағы 25,55.

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген З. С. Исакова

Корректоры: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3936

Сдано в набор 13.06.2022 г. Подписано в печать 30.06.2022 г.

Электронное издание

5,65 Mb RAM

Усл.п.л. 25,55. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка З. С. Исакова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3936

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

vestnik-pedagogic.tou.edu.kz